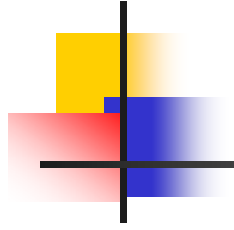

Domuzlar için bazı terimler- besleme-temel biyolojik işlemler

AKADAMA ÜNİVERSİTESİ
ZZT445- Domuz Besleme Dersi
Açık Ders Materyali

Domuzlara ait yaş ve verim yönü terimleri (İngilizce-Türkçe)

- Monogastric omnivore- tek mideli omnivor (otcul-etcil)
- Sow – ergin dişi domuz
- Boar- ergin erkek domuz
- Piglet- yavru domuz
- Gilt- henüz doğum yapmamış üreme dönemine gelmiş ergin dişi domuz
- Barrow- kastre edilmiş erkek domuz

■ Yaşama payı

- Vücut dokuları ve sıvılarının yenilenmesi, tamiri
- İstemli yürüme ve istemsiz kalp atışları ve benzeri aktiviteler
- Vücut sıcaklığının korunması
- Bağışıklık sistemi

■ Büyüme ve gelişme

- Vücut dokularının üretimi (kas, kemik) organlar (meme bezi), süt üretimi ve kan komponentlerinin (kırmızı kan hücreleri vb) üretimi

Domuzlarda rasyon enerjisinin dağılımı

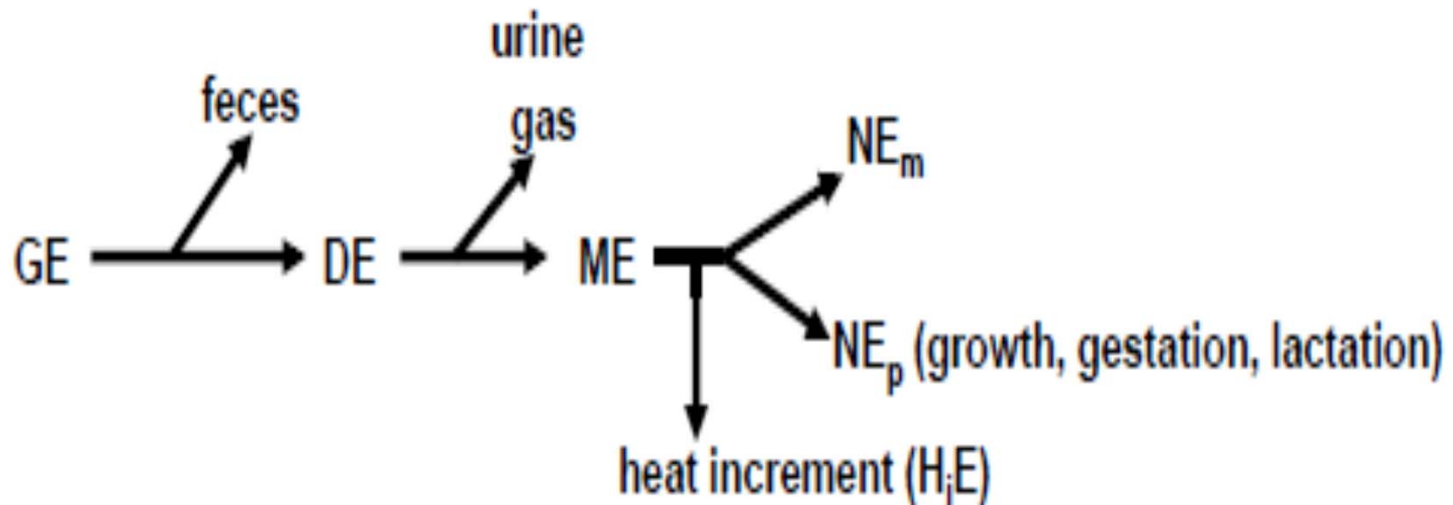

FIGURE 1-1 Partitioning of nutrient/dietary energy.

NRC (2012)

Domuzlarda besin madde gereksinimini etkileyen faktörler

- Çevre
 - Ortam sıcaklığı, hava durumu, barınak ve yerleşim sıklığı
- Irk, cinsiyet ve genetik kapasite
- Sağlık durumu
- Yemlerde toksin, anti besinsel faktörler ve mikotoksin varlığı
- Rasyon besin maddelerinin yararlanılabilirliği ve emilimi

Domuzlarda besin madde gereksinimini etkileyen faktörler

- Yemlerdeki besin maddelerinin varyasyonu ve yararlanım durumu
- Yem katkıları ve büyütme faktörlerinin varlığı
- Rasyondaki enerji yoğunluğu
- Yemleme düzeyi: kısıntılı yemleme veya serbest yemleme (ad libitum)

Enerji

- Temelde karbonhidratlar ve yağlar tarafından sağlanır
- Tahıllar: Mısır, sorgum-darı, buğday, arpa ve yan ürünleri (razmol, kepek, bonkalite vb)
- Yağlar tahıllara göre 2.25 kat daha fazla enerji sağlar
- Tahılların çoğu ve yemler lezzetli bulunur ve sindirilebilirliği iyidir
- Tahıl yan ürünleri çok değişken olması kullanımını sınırlandırır

Tahıllar

- Mısır ana enerji kaynağıdır
- Proteini metiyonin amino asitince zengin, lisince fakirdir
- Genel olarak domuzların enerji gereksinimlerini karşılar
- Tahıllar:
 - Amino asitler (protein)
 - Vitaminler
 - Minerallerce desteklenmelidir
- Domuzlarda yeterli enerji tüketimi belirlenmelidir
 - Eğer düşük enerjili yemler kullanılırsa veya yem tüketimini sınırlaya bir durum olduğunda ortaya çıkabilir
 - Sınırlı yemele: doğum yapmamış geç dişi domuz (gilts) ve doğum yapmış dişi domuzlar (sows)

Alternatif enerji kaynakları

- Sorgum: Hemen hemen mısıra yakım yem değerine sahiptir
- Buğday- iyi bir enerji kaynağı olmakla beraber, fiyatı uygun olmalıdır
- Arpa– Daha az enerji ve daha fazla selüloz vardır ve domuz eti kalitesini artırır
- Yulaf – daha fazla lizin, fakat fazla selüloz içerir

Domuz yemlerinde yağlar

- Don yağı, mısır yağı, ayçiçek ve soya yağı
- Yağlar tahıllara göre 2.25 kat daha fazla metabolik enerji içerirler (4000 kcal ye karşı 9000 kcal/kg)
- Büyütme ve bitirme yemlerinde %3 – 5 yağ katılması günlük canlı ağırlık artışı ve yem değerlendirmeyi artırır
- Deri altı kabuk yağını artırma yönünde etkisi vardır
- Tozumayı ve ekipman ve makinelerin aşınmasını azaltır
- Depolama, yemlere ilave etmede problemler yaratabilir
- Ekonomik olması durumunda düşünülebilir